

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

EWALUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

Projekt Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

*Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół
Ogólnokształcących nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi
w Sosnowcu*

CZEŚĆ 1: MOBILNOŚĆ GRUPOWA UCZNIÓW

CZEŚĆ 2: WPŁYW DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH NA ROZWÓJ KOMPETENCJI OBYWATELSKICH UCZNIÓW W OCENIE NAUCZYCIELI

CZEŚĆ 3: MOBILNOŚCI INDYWIDUALNE NAUCZYCIELI

CZEŚĆ 4: MOBILNOŚCI INDYWIDUALNE NAUCZYCIELI - ANALIZA WYPOWIEDZI OTWARTYCH NAUCZYCIELI

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

**EWALUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH
CZĘŚĆ 1: MOBILNOŚĆ GRUPOWA UCZNIÓW**

Projekt Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

*Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5
z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu*

KLUCZOWY WNIOSEK

**Ewaluacja pokazuje nie tylko wysoki poziom satysfakcji, ale przede wszystkim zmianę
widoczną w kompetencjach, postawach i samoocenie uczniów.**

Wprowadzenie

Ewaluacja mobilności uczniów została zaplanowana jako proces wieloetapowy. Obejmowała ocenę przygotowania uczestników do wyjazdu, ewaluację działań merytorycznych i kulturowych poprzedzających mobilność, ocenę pobytu w szkole partnerskiej oraz autorefleksję uczniów po powrocie. Takie podejście pozwoliło spojrzeć na mobilność nie tylko przez pryzmat organizacji i satysfakcji uczestników, ale przede wszystkim przez pryzmat zmian w zakresie kompetencji językowych, społecznych, obywatelskich, międzykulturowych i osobistych.

W analizie szczególne znaczenie nadano wypowiedziom otwartym uczniów. Dane procentowe pokazują skalę osiągniętych rezultatów, natomiast własne słowa uczestników pozwalają uchwycić ich rzeczywisty charakter i znaczenie.

1. Przygotowanie uczniów do mobilności

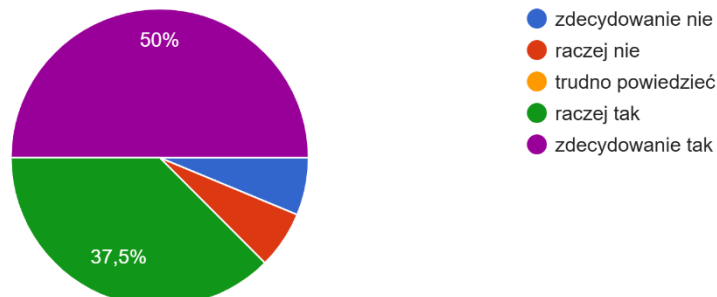
Przygotowanie do mobilności zostało przez uczniów ocenione bardzo pozytywnie. 87,5% uczestników uznało informacje przekazane przed wyjazdem za wystarczające, a 81,3% pozytywnie oceniło spotkania i materiały przygotowujące do wyjazdu.

Dofinansowane przez Unię Europejską

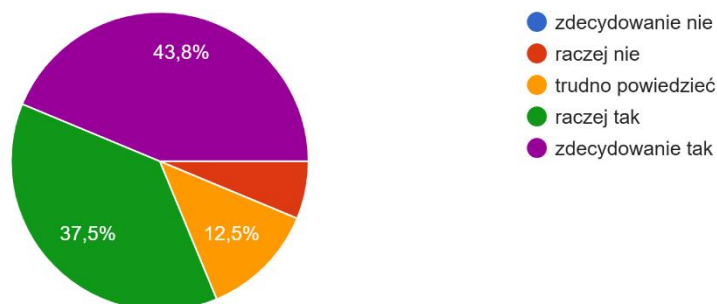
Czy informacje przekazane przed wyjazdem były jasne i wystarczające?

16 odpowiedzi

Czy przygotowanie do wyjazdu (spotkania, materiały) było pomocne?

16 odpowiedzi

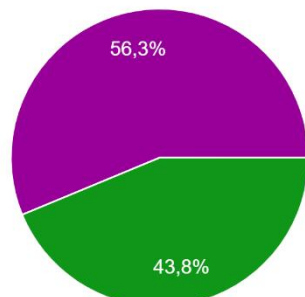
Bardzo wysoko oceniono organizację mobilności. 100% uczniów pozytywnie oceniło transport oraz opiekę nauczycieli. Zakwaterowanie również zostało ocenione bardzo dobrze – 100% odpowiedzi było pozytywnych. Wyżywienie uzyskało 87,5% ocen pozytywnych, natomiast 12,5% uczestników zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”. Przyjęcie uczniów w szkole partnerskiej zostało ocenione pozytywnie przez 87,5% uczestników.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy transport był dobrze zorganizowany?

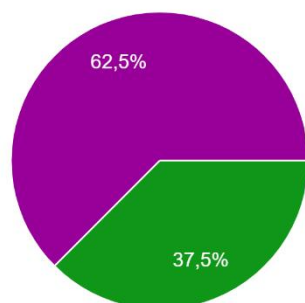
16 odpowiedzi

- zdecydowanie nie
- raczej nie
- trudno powiedzieć
- raczej tak
- zdecydowanie tak

Czy zakwaterowanie spełniało Twoje oczekiwania?

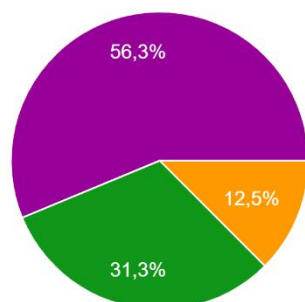
16 odpowiedzi

- zdecydowanie nie
- raczej nie
- trudno powiedzieć
- raczej tak
- zdecydowanie tak

Czy wyżywienie było odpowiednie?

16 odpowiedzi

- zdecydowanie nie
- raczej nie
- trudno powiedzieć
- raczej tak
- zdecydowanie tak

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

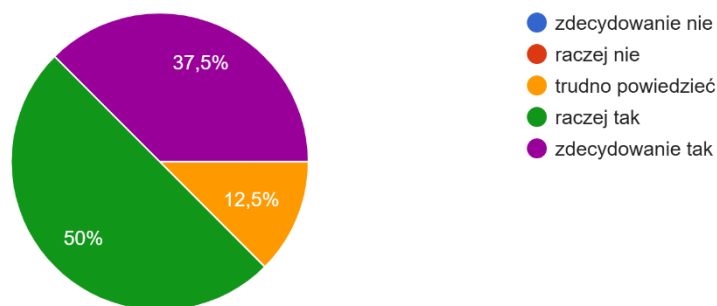
Wyniki te wskazują, że działania organizacyjne i przygotowawcze stworzyły uczestnikom warunki do bezpiecznego i aktywnego udziału w mobilności.

2. Mobilność jako doświadczenie edukacyjne i społeczne

Mobilność była dla uczniów przede wszystkim doświadczeniem uczenia się poprzez działanie. 87,5% uczestników uznało, że miało możliwość aktywnego udziału w zajęciach, a 87,5% pozytywnie oceniło współpracę z uczniami szkoły partnerskiej. Atmosferę w szkole oceniono jednoznacznie pozytywnie – 100% uczestników wskazało odpowiedzi „raczej tak” lub „zdecydowanie tak”.

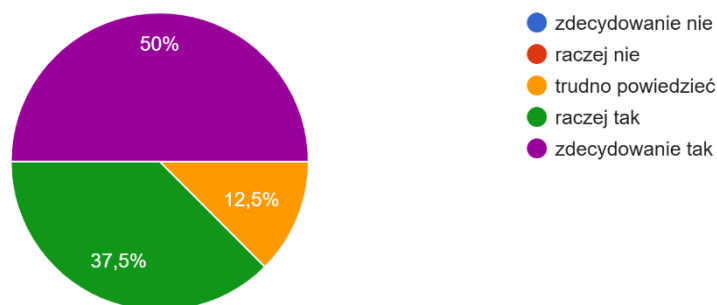
Czy miałeś / miałaś możliwość aktywnego udziału w zajęciach?

16 odpowiedzi

Czy współpraca z uczniami z kraju partnerskiego była satysfakcjonująca?

16 odpowiedzi

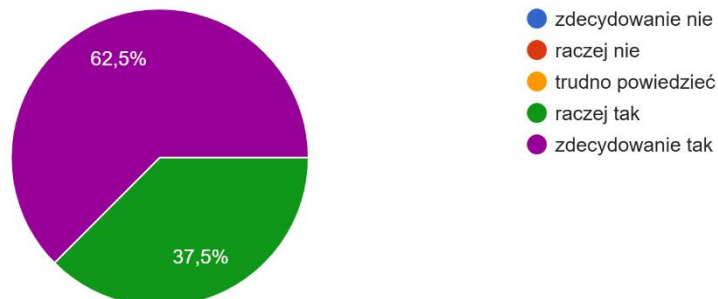

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy atmosfera w szkole była przyjazna?

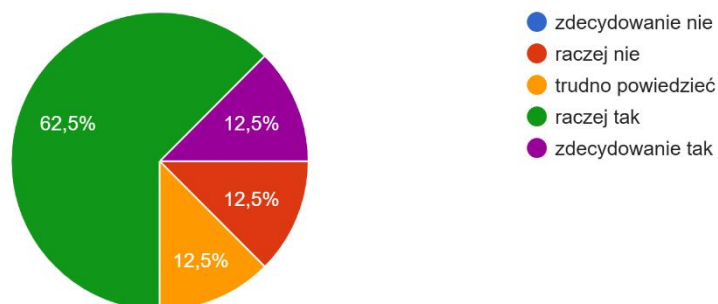
16 odpowiedzi

75% uczniów uznało zajęcia za interesujące w stopniu „zdecydowanie tak”, a kolejne 12,5% – „raczej tak”. Poziom zajęć został pozytywnie oceniony przez 87,5% uczestników, przy czym 50% wskazało „raczej tak”, a 37,5% „zdecydowanie tak”.

Czy zajęcia były dla Ciebie interesujące?

16 odpowiedzi

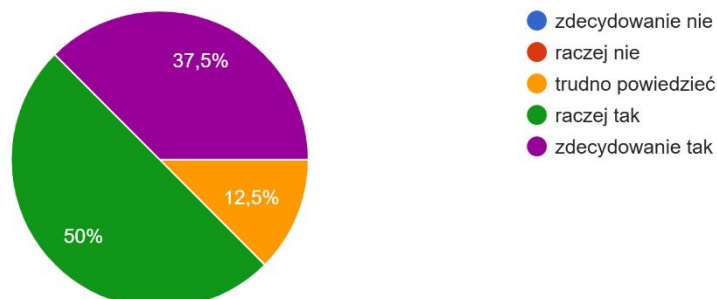

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy poziom zajęć był dostosowany do Twoich możliwości?

16 odpowiedzi

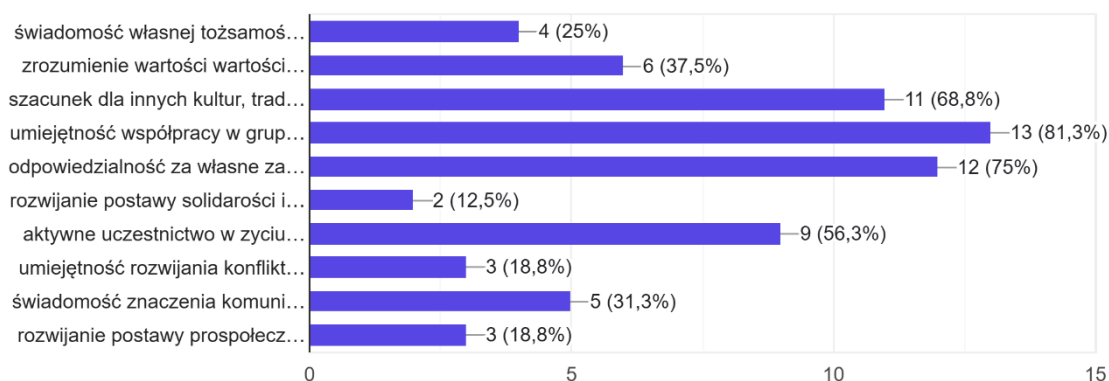
Mobilność stworzyła zatem przestrzeń do nauki w autentycznym środowisku międzynarodowym, wymagającym komunikacji, współpracy, samodzielności i reagowania na nowe sytuacje.

3. Rozwój kompetencji obywatelskich i społecznych

Wśród kompetencji rozwijanych podczas zajęć najczęściej wskazywano: umiejętność współpracy – 81,3%, odpowiedzialność za własne działania – 75%, szacunek dla innych kultur i tradycji – 68,8% oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym – 56,3%.

W zakresie kompetencji obywatelskich, zaznacz te, które w największym stopniu rozwinąłeś / rozwinęłaś w czasie zajęć realizowanych w szkole ...żesz zaznaczyć kilka odpowiedzi. Wybierz max. 5.

16 odpowiedzi

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

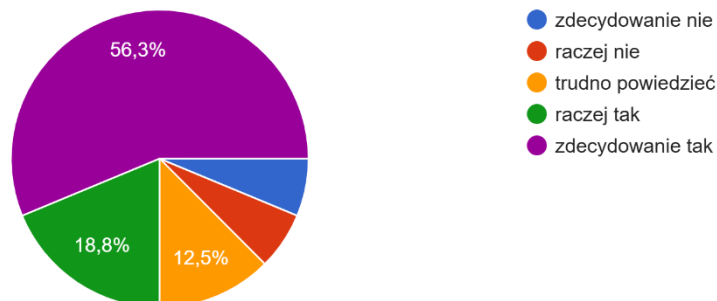
Wyniki te są szczególnie istotne w kontekście celów projektu. Pokazują, że kompetencje obywatelskie nie były rozwijane wyłącznie poprzez przekazywanie wiedzy, lecz poprzez **praktyczne doświadczenie: współpracę z rówieśnikami, realizację wspólnych zadań, komunikowanie się w języku obcym, poznawanie innej kultury oraz funkcjonowanie w międzynarodowej grupie.**

4. Rozwój kompetencji językowych i komunikacyjnych

75% uczniów zadeklarowało poprawę swoich umiejętności językowych. Jeszcze wyraźniej rezultat ten pokazują wypowiedzi otwarte. Uczniowie pisali m.in. o *„braku strachu przed rozmową po angielsku”*, *„ulepszonych umiejętnościach komunikacji po angielsku”* oraz o tym, że po mobilności nie będą obawiać się używania języka angielskiego w kontakcie z osobami z zagranicy.

Czy poprawiłeś / poprawiłaś swoje umiejętności językowe?

16 odpowiedzi

Oznacza to, że rezultatem mobilności nie była wyłącznie deklarowana poprawa znajomości języka. U części uczestników widoczna jest także zmiana nastawienia do komunikowania się w języku angielskim – większa odwaga, pewność siebie i gotowość do używania języka w rzeczywistych sytuacjach.

5. Otwartość międzykulturowa i przełamywanie stereotypów

68,8% uczniów wskazało rozwój szacunku dla innych kultur i tradycji. W autorefleksjach pojawiła się również bardzo dojrzała obserwacja dotycząca stereotypów: jeden z uczniów

„Szkoła gotowa na przyszłość: przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, aktywna obywatelskość i możliwości sztucznej inteligencji w edukacji.” 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu

Dofinansowane przez Unię Europejską

napisał, że z wyjazdu wynosi przekonanie, iż „*nie warto ulegać stereotypom*”, a poznanie rówieśników z Rumunii pokazało mu, jak wiele łączy młodych ludzi mimo różnic kulturowych.

Inni uczestnicy wskazywali na większą otwartość na kultury innych krajów, poznawanie nowych ludzi, zainteresowanie kulturą i tradycjami oraz znaczenie poznawania innych kultur poprzez bezpośrednie doświadczenie.

Jest to szczególnie wartościowy rezultat, ponieważ pokazuje zmianę postaw, a nie tylko przyrost wiedzy.

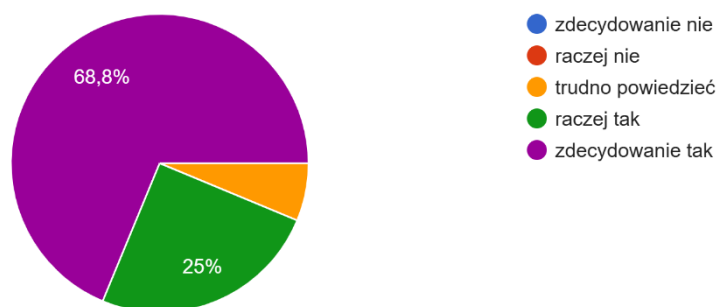
6. Warsztaty merytoryczne – edukacja europejska

Ważnym elementem przygotowania były warsztaty „Sounds and Colours of Europe” oraz „Youth map of Europe” prowadzone z udziałem wolontariuszy Fundacji Schumana.

93,8% uczniów uznało, że dzięki warsztatom wzrosła ich wiedza na temat działań Unii Europejskiej. 100% uczestników pozytywnie oceniło wzrost wiedzy dotyczącej kultury, muzyki i sztuki krajów europejskich. 81,3% pozytywnie oceniło wzrost wiedzy na temat form wsparcia, z których młody Europejczyk może korzystać na drodze edukacyjnej i zawodowej. Warsztaty jako interesujące i angażujące oceniło 93,8% uczestników.

Dzięki warsztatom moja wiedza na temat działań Unii Europejskiej wzrosła.

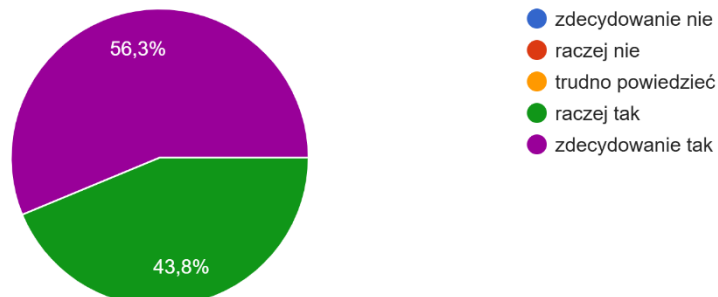
16 odpowiedzi

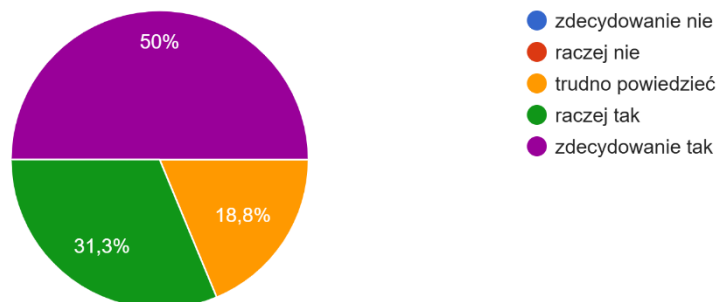

Dofinansowane przez Unię Europejską

Dzięki warsztatom moja wiedza na temat kultury, muzyki i sztuki w krajach europejskich wzrosła.
16 odpowiedzi

Dzięki warsztatom wiem z jakich form wsparcia może korzystać młody Europejczyk na drodze swojej kariery edukacyjnej,
16 odpowiedzi

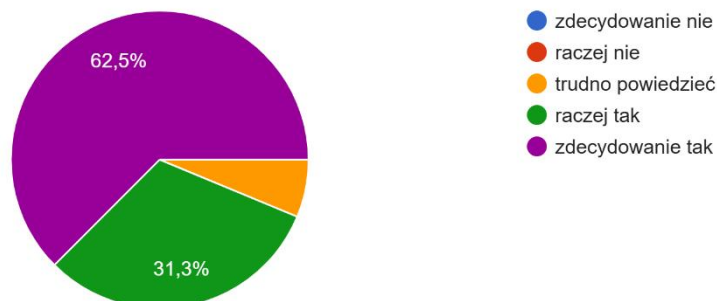

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy warsztaty były dla Ciebie interesujące i angażujące?

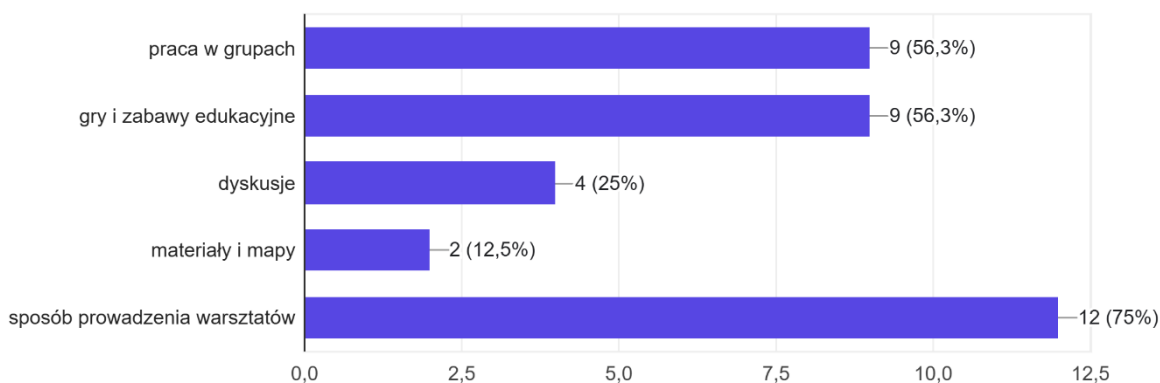
16 odpowiedzi

Najbardziej doceniono sposób prowadzenia zajęć – 75%, a następnie pracę w grupach i gry oraz zabawy edukacyjne – po 56,3%. **Wyniki pokazują, że metody aktywizujące skutecznie wspierały zaangażowanie uczniów i łączyły edukację europejską z praktycznym działaniem.**

Co najbardziej podobało Ci się w warsztatach? Możesz zaznaczyć kilka opcji.

16 odpowiedzi

7. Przygotowanie kulturowe

Warsztaty „Projekt Rumunia” stanowiły element przygotowania kulturowego do mobilności. W tej ankiecie udział wzięło 14 uczniów. 64,3% oceniło warsztaty jako „bardzo dobre”, a 35,7% jako „dobre”. Oznacza to, że wszyscy respondenci ocenili przygotowanie kulturowe pozytywnie.

„Szkoła gotowa na przyszłość: przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, aktywna obywatelskość i możliwości sztucznej inteligencji w edukacji.” 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

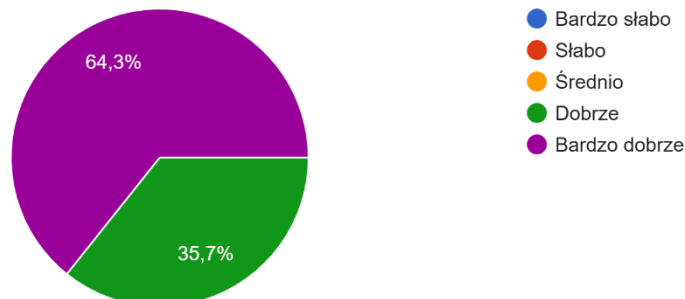
Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu

Dofinansowane przez Unię Europejską

Jak ogólnie oceniasz warsztaty przygotowujące do mobilności Erasmus+ do Rumunii?

14 odpowiedzi

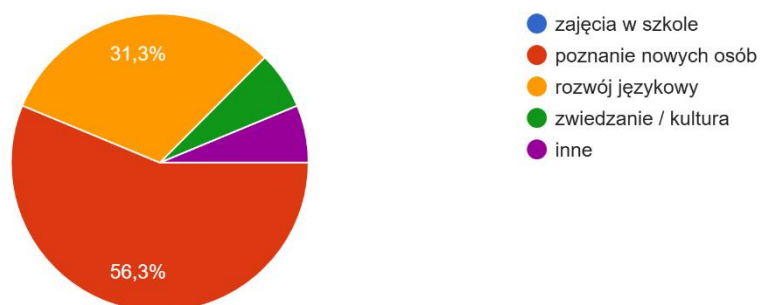
Zestawienie tych wyników z późniejszymi refleksjami uczestników pokazuje spójność procesu: wiedza zdobyta przed wyjazdem została następnie skonfrontowana z rzeczywistym doświadczeniem podczas mobilności.

8. Co uczniowie uznali za najcenniejsze?

W pytaniu o najbardziej wartościowy element mobilności najczęściej wskazywano poznanie nowych osób – 56,3% odpowiedzi. Drugim najczęściej wskazywanym elementem był rozwój językowy – 31,3%.

Najbardziej wartościowy element mobilności.

16 odpowiedzi

Dofinansowane przez Unię Europejską

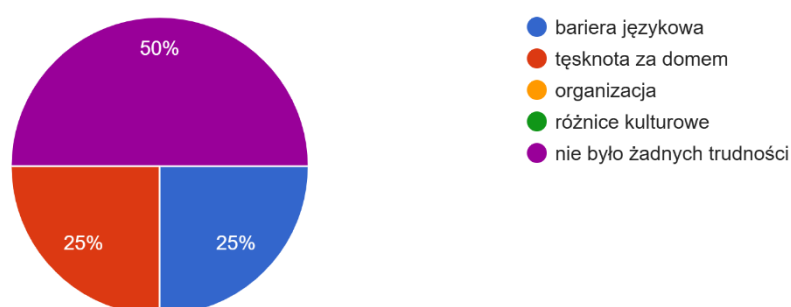
Jeszcze mocniej znaczenie mobilności wybrzmiewa w odpowiedziach na pytanie o trzy słowa opisujące doświadczenie. Powtarzały się przede wszystkim: przyjaźń, nauka, zabawa, rozwój, przygoda, nowe doświadczenia i poznawanie kultury.

To pokazuje, że uczniowie postrzegali mobilność jako całościowe doświadczenie edukacyjne i społeczne, łączące naukę z relacjami, rozwojem osobistym i poznawaniem świata.

9. Trudności i sytuacje wymagające samodzielności

Ewaluacja pozwoliła również uchwycić trudności towarzyszące mobilności. 50% uczniów nie wskazało żadnych szczególnych trudności. Wśród pozostałych odpowiedzi pojawiły się przede wszystkim bariera językowa – 25% oraz tęsknota za domem – 25%.

Największa trudność podczas mobilności
16 odpowiedzi

Trudności te należy postrzegać jako naturalny element uczenia się poprzez doświadczenie. Co istotne, w autorefleksjach uczniowie wskazywali, że jednym z rezultatów wyjazdu było właśnie pokonanie obawy przed mówieniem po angielsku oraz większa pewność siebie w nowych sytuacjach. Oznacza to, że część wyzwań napotkanych podczas mobilności stała się jednocześnie przestrzenią rozwoju.

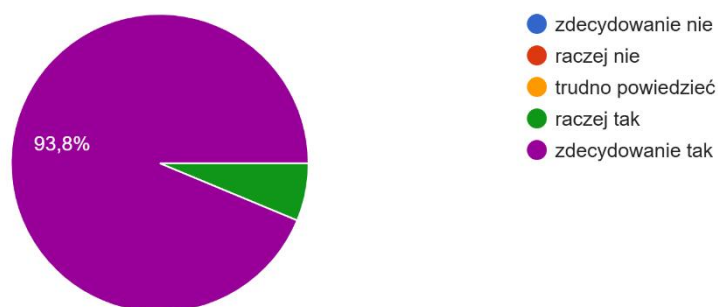
Dofinansowane przez Unię Europejską

10. Satysfakcja i trwałość rezultatów

93,8% uczniów zadeklarowało zdecydowane zadowolenie z udziału w mobilności. Taki sam odsetek zdecydowanie poleciłby udział w programie Erasmus+ innym dzieciom. 87,5% uczestników zdecydowanie chciałoby ponownie wziąć udział w podobnym wyjeździe.

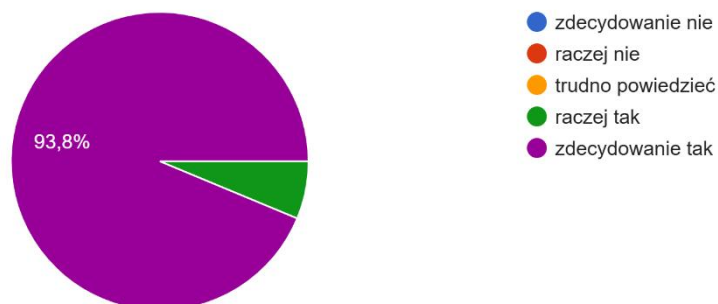
Czy jesteś zadowolony / zadowolona z udziału w mobilności?

16 odpowiedzi

Czy poleciłbyś/ poleciłabyś udział w programie Erasmus+ innym dzieciom?

16 odpowiedzi

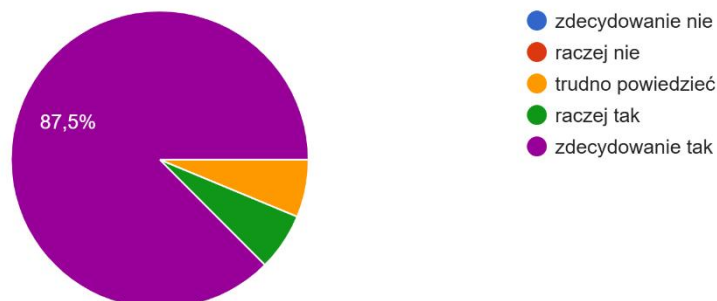

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy chciałbyś/ chciałybyś ponownie wziąć udział w podobnym wyjeździe?

16 odpowiedzi

Szczególnie wartościowe są rekomendacje kierowane przez uczniów do przyszłych uczestników. Pojawiają się w nich zachęty, aby się nie bać, próbować nowych rzeczy, poznawać ludzi z innych krajów, rozwijać język angielski, zdobywać nowe doświadczenia i poznawać inne kultury.

Można więc mówić o potencjale trwałości rezultatów: uczestnicy nie tylko skorzystali z mobilności, ale również stali się jej naturalnymi ambasadorami wśród swoich rówieśników.

11. Głos uczniów – najważniejsze rezultaty

Własne wypowiedzi uczniów stanowią szczególnie wartościowy element ewaluacji, ponieważ pokazują rezultaty projektu z perspektywy samych uczestników.

„Brak strachu przed rozmową po angielsku.”

„Nie będę się bał używać języka angielskiego z kimś z zagranicy.”

„Ulepszone umiejętności komunikacji po angielsku.”

„Z tego wyjazdu wyniosę przekonanie, że nie warto ulegać stereotypom. Poznanie rówieśników z Rumunii pokazało mi, jak wiele nas łączy, mimo różnic kulturowych.”

„Warto wziąć udział w Erasmus+, ponieważ pozwala on rozwinąć samodzielność, nawiązać nowe znajomości oraz zdobyć doświadczenie życiowe.”

„Szkoła gotowa na przyszłość: przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, aktywna obywatelskość i możliwości sztucznej inteligencji w edukacji.” 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

***„Warto brać udział w programie wymiany Erasmus+, ponieważ jest to nowe doświadczenie,
którego warto spróbować.”***

Wypowiedzi te pokazują, że efekty mobilności były przez uczniów rozumiane jako konkretna zmiana: większa odwaga w komunikacji, otwartość na innych, przełamywanie stereotypów, samodzielność, rozwój relacji i gotowość do podejmowania kolejnych wyzwań.

12. Wnioski końcowe

Wyniki ewaluacji potwierdzają, że mobilność grupowa uczniów przyniosła rezultaty wykraczające poza krótkoterminową satysfakcję z udziału w zagranicznym wyjeździe. Uczniowie rozwinęli przede wszystkim umiejętność współpracy, odpowiedzialność, kompetencje komunikacyjne, otwartość na inne kultury oraz gotowość do funkcjonowania w środowisku międzynarodowym.

Szczególnie istotne jest zestawienie wyników ilościowych z wypowiedziami otwartymi. Pokazuje ono, że deklarowany rozwój kompetencji znalazł odzwierciedlenie w osobistych doświadczeniach uczniów – w przełamywaniu bariery językowej, większej otwartości, odejściu od stereotypowego postrzegania innych krajów, nawiązywaniu nowych relacji oraz wzroście samodzielności.

Mobilność stała się więc dla uczniów przestrzenią uczenia się poprzez doświadczenie – łączącą edukację formalną, rozwój kompetencji obywatelskich i językowych, edukację międzykulturową oraz rozwój osobisty.

W kontekście założeń projektu „Szkoła gotowa na przyszłość” szczególnie ważne jest to, że uczniowie nie tylko zdobywali wiedzę, ale uczyli się współpracować, komunikować, być otwartymi na różnorodność, podejmować odpowiedzialność i aktywnie uczestniczyć w życiu europejskiej wspólnoty.

Materiał źródłowy: ankiety ewaluacyjne uczniów projektu Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026, obejmujące przygotowanie merytoryczne i kulturowe, ewaluację mobilności oraz autorefleksję uczestników.

„Szkoła gotowa na przyszłość: przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, aktywna obywatelskość i możliwości sztucznej inteligencji w edukacji.” 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

EWALUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

CZĘŚĆ 2: WPŁYW DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH NA ROZWÓJ KOMPETENCJI OBYWATELSKICH UCZNIÓW W OCENIE NAUCZYCIELI

Projekt Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

*Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5
z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu*

KLUCZOWY WNIOSEK

**Z perspektywy nauczycieli projekt doprowadził do wyraźnego przesunięcia akcentu z
„uczeń wie” na „uczeń działa”.**

Wprowadzenie

Badanie ewaluacyjne zostało przeprowadzone wśród nauczycieli uczestniczących w działaniach projektowych i mających możliwość obserwowania uczniów zarówno podczas codziennego funkcjonowania w szkole, jak i w trakcie działań związanych z realizacją projektu.

Celem badania było określenie, w jakim stopniu działania projektowe wpłynęły na rozwój kompetencji obywatelskich uczniów, w szczególności ich aktywność społeczną, umiejętność współpracy, wyrażania własnego zdania, otwartość na różnorodność, poczucie odpowiedzialności oraz gotowość do podejmowania inicjatywy.

W ankiecie uczestniczyło 10 nauczycieli. Większość pytań została oceniona w pięciostopniowej skali, gdzie 5 oznaczało najwyższy poziom pozytywnego wpływu.

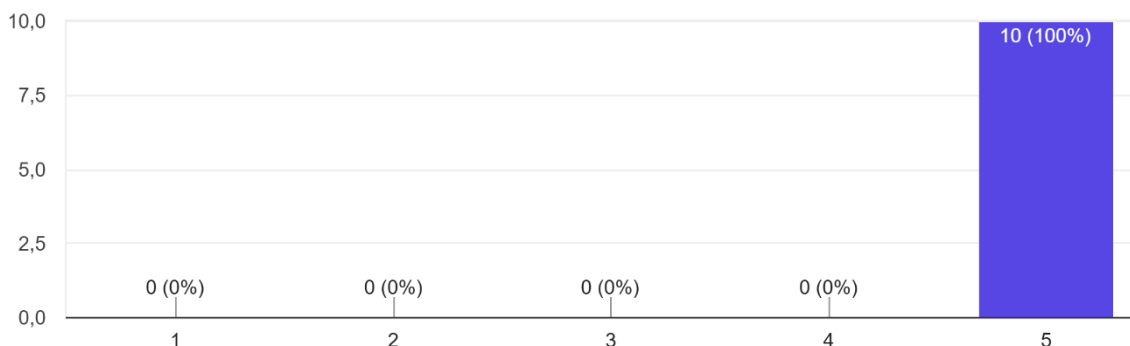
Dofinansowane przez Unię Europejską

1. Zainteresowanie uczniów tematyką obywatelską

Na pytanie dotyczące wpływu udziału uczniów w działaniach projektowych na ich zainteresowanie tematyką obywatelską 100% nauczycieli przyznało najwyższą ocenę – 5.

W jakim stopniu, Pani/ Pana zdaniem, udział uczniów w działaniach projektowych wpłynął na ich zainteresowania tematyką obywatelską?

10 odpowiedzi

Oznacza to, że wszyscy badani nauczyciele dostrzegli wyraźny wzrost zainteresowania uczniów zagadnieniami związanymi z obywatelskością.

Jest to szczególnie istotny rezultat, ponieważ działania projektowe nie ograniczały się do przekazywania uczniom wiedzy teoretycznej. Tematyka obywatelska była podejmowana poprzez debaty, działania zespołowe, aktywność społeczną, spotkania międzynarodowe, prezentowanie własnych doświadczeń oraz Tydzień Edukacji Obywatelskiej.

Tak wysoka ocena nauczycieli wskazuje, że **projekt przyczynił się do przekształcenia tematyki obywatelskiej z obszaru wiedzy szkolnej w obszar rzeczywistego zainteresowania i aktywności uczniów.**

2. Rozumienie praw i obowiązków obywatelskich

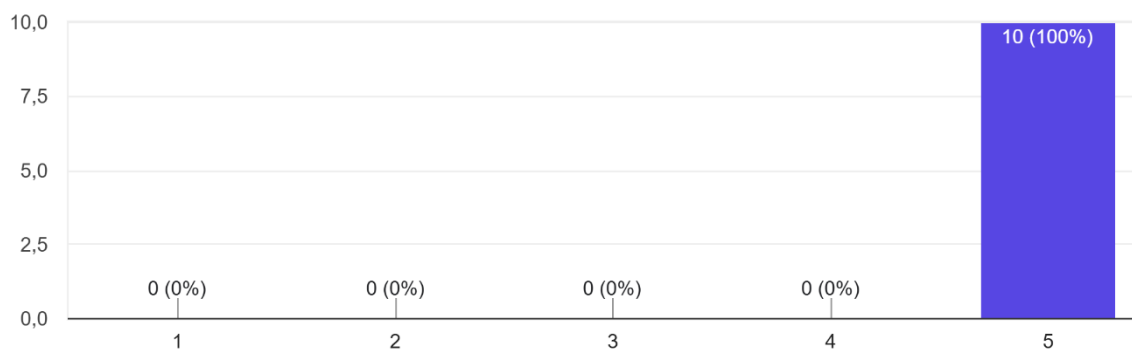
Również w przypadku pytania dotyczącego tego, czy uczniowie lepiej rozumieją swoje prawa i obowiązki jako członkowie społeczności szkolnej, lokalnej i europejskiej, wszyscy nauczyciele wskazali ocenę 5.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy zauważyła Pani/ zauważył Pan, że uczniowie lepiej rozumieją swoje prawa i obowiązki jako członkowie społeczności szkolnej, lokalnej i europejskiej?

10 odpowiedzi

Oznacza to, że 10 na 10 nauczycieli (100%) zauważyło wyraźną zmianę w tym obszarze.

Wynik ten jest szczególnie ważny z punktu widzenia założeń projektu, ponieważ pokazuje, że **działania projektowe wpłynęły nie tylko na aktywność uczniów, ale również na rozumienie własnego miejsca i odpowiedzialności w różnych społecznościach.**

Można zatem mówić o wzmocnieniu jednego z podstawowych wymiarów kompetencji obywatelskich – świadomości własnych praw, obowiązków i odpowiedzialności.

3. Umiejętność wyrażania własnego zdania i argumentowania

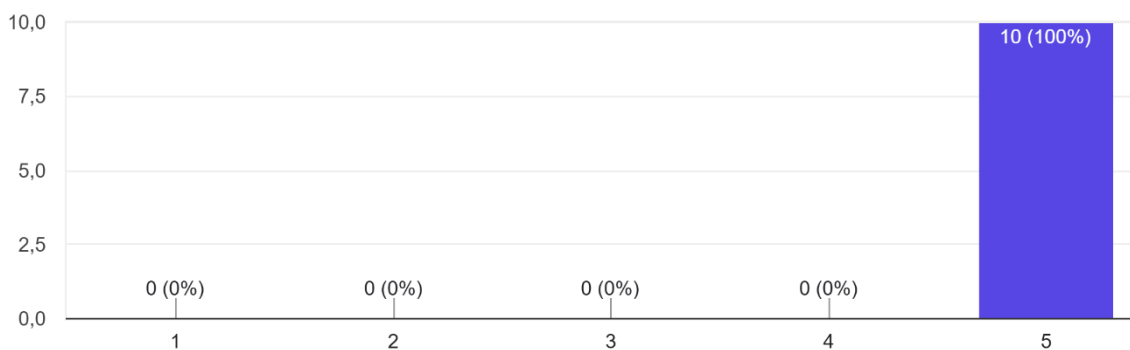
Na pytanie dotyczące gotowości uczniów do wyrażania własnego zdania i przedstawiania swoich argumentów wszyscy nauczyciele przyznali ocenę 5. To kolejny wynik 100% wskazań na najwyższym poziomie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy działania projektowe wpłynęły na gotowość uczniów do wyrażenia własnego zdania i przedstawiania swoich argumentów?

10 odpowiedzi

W praktyce oznacza to, że **nauczyciele zaobserwowali u uczniów większą gotowość do zabierania głosu, prezentowania własnego stanowiska i uzasadniania swoich opinii.**

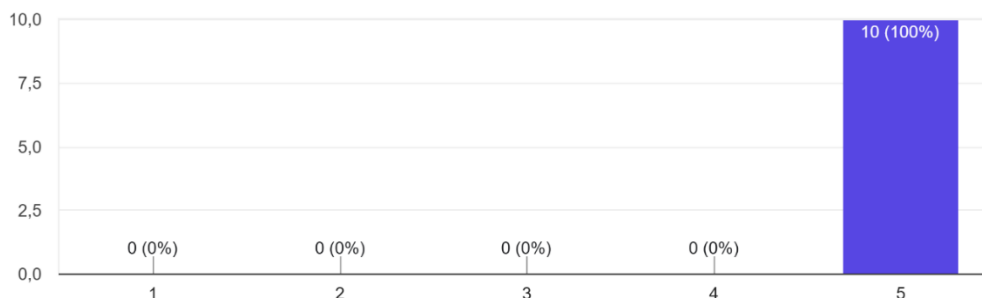
Jest to szczególnie istotne w kontekście działań takich jak debaty czy symulacje, ponieważ wymagają one od uczniów nie tylko posiadania własnego zdania, ale także umiejętności jego przedstawienia, uzasadnienia oraz konfrontowania z opiniami innych osób.

4. Otwartość na odmienne poglądy

Także pytanie dotyczące otwartości uczniów na opinie i poglądy innych osób przyniosło jednoznaczny rezultat. 100% nauczycieli oceniło wpływ projektu na poziomie

Czy uczniowie, dzięki udziałowi w projekcie stali się bardziej otwarci na opinie i poglądy innych osób, również odmienne od własnych?

10 odpowiedzi

Dofinansowane przez Unię Europejską

Wynik ten wskazuje na **rozwój ważnego elementu kompetencji obywatelskich - umiejętności funkcjonowania w środowisku różnorodnym, w którym nie wszyscy mają takie same poglądy, doświadczenia czy sposób postrzegania rzeczywistości.**

W kontekście międzynarodowego charakteru projektu rezultat ten nabiera dodatkowego znaczenia. Kontakty z rówieśnikami i nauczycielami z innych krajów stwarzały uczniom możliwość bezpośredniego poznawania innych perspektyw i doświadczeń.

5. Aktywność uczniów na rzecz społeczności

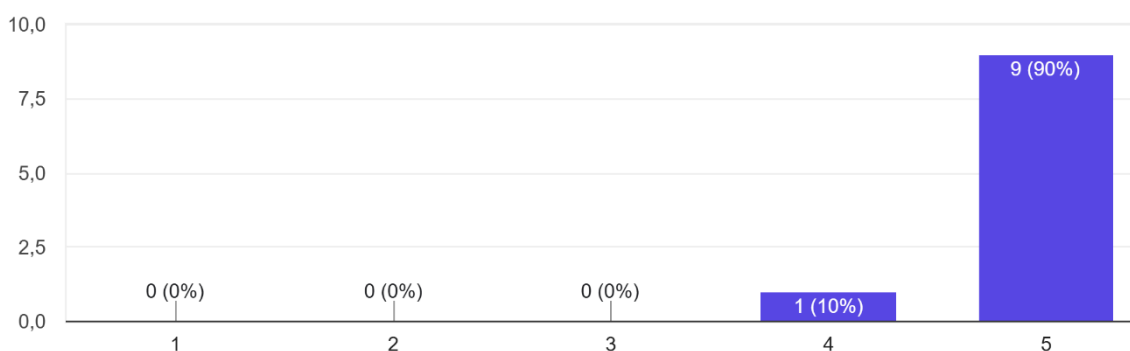
W przypadku pytania dotyczącego większej aktywności uczniów w działaniach na rzecz klasy, szkoły lub innych członków społeczności wyniki były następujące:

- 90% nauczycieli – ocena 5
- 10% nauczycieli – ocena 4
- 0% – oceny 1–3

Średnia ocena wyniosła 4,9/5. Jest to bardzo wysoki rezultat. Co ważne, żaden nauczyciel nie wskazał odpowiedzi neutralnej ani negatywnej.

Czy zauważyła Pani /zauważył Pan większą aktywność uczniów w działaniach na rzecz klasy, szkoły lub innych członków społeczności?

10 odpowiedzi

Dofinansowane przez Unię Europejską

Można więc stwierdzić, że **działania projektowe były postrzegane jako czynnik sprzyjający większemu zaangażowaniu uczniów w życie społeczności szkolnej i podejmowaniu działań na rzecz innych.**

6. Współpraca, dzielenie się zadaniami i podejmowanie decyzji

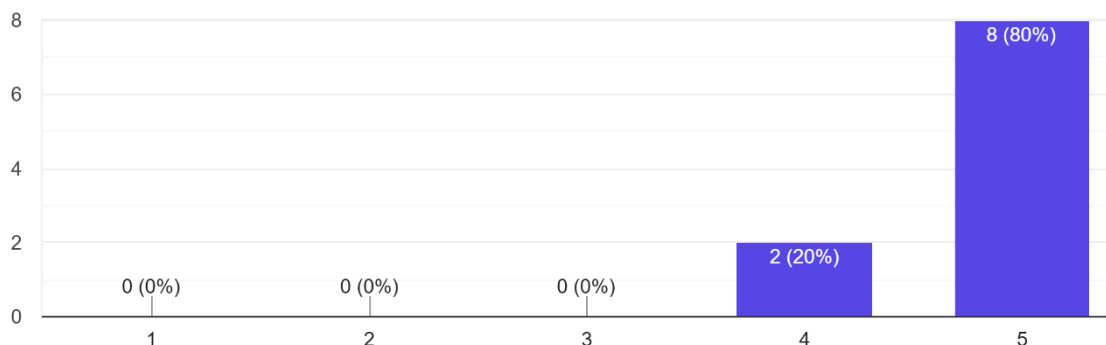
W tym obszarze wyniki przedstawiały się następująco:

- 80% nauczycieli przyznało ocenę 5
- 20% przyznało ocenę 4
- nikt nie wskazał ocen 1–3

Średnia ocena wyniosła 4,8/5.

W jakim stopniu udział w projekcie rozwinął u uczniów umiejętność współpracy, dzielenia się zadaniami i wspólnego podejmowania decyzji?

10 odpowiedzi

Wynik ten pokazuje, że **projekt bardzo wyraźnie wspierał rozwój kompetencji współpracy i pracy zespołowej.**

Jest to szczególnie interesujące, ponieważ współpraca była obecna w wielu działaniach projektowych: podczas mobilności, przygotowywania wydarzeń, debat, aktywności uczniowskich czy działań związanych z wizytą zagranicznych nauczycieli.

7. Gotowość do podejmowania inicjatywy

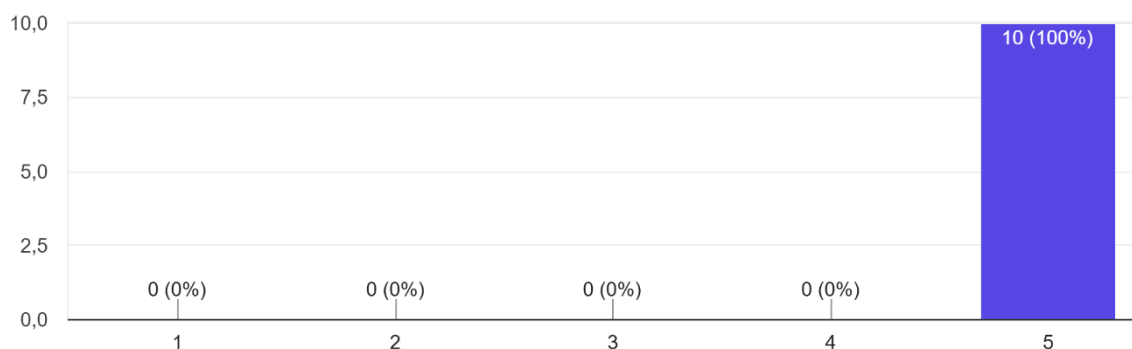

Dofinansowane przez Unię Europejską

Na pytanie dotyczące tego, czy uczniowie wykazują większą gotowość do samodzielnego angażowania się w działania i podejmowania inicjatywy, ponownie 100% nauczycieli wskazało ocenę 5.

Czy uczniowie wykazują większą gotowość do podejmowania inicjatywy i samodzielnego angażowania się w działania?

10 odpowiedzi

Jest to jeden z najbardziej znaczących rezultatów całego badania. Pokazuje bowiem, że **projekt nie tylko zachęcał uczniów do uczestnictwa w przygotowanych działaniach, ale - w ocenie nauczycieli - przyczynił się również do zwiększenia ich poczucia samodzielności i gotowości do działania.**

8. Kompetencje, które rozwinęły się najbardziej

To pytanie miało charakter wielokrotnego wyboru - nauczyciele mogli wskazać maksymalnie cztery kompetencje.

Kompetencja	Liczba wskazań	% nauczycieli
Współpraca i praca zespołowa	8	80%
Rozumienie praw i obowiązków	8	80%
Odpowiedzialność za powierzone zadania	7	70%
Otwartość na różnorodność kulturową	7	70%

Dofinansowane przez Unię Europejską

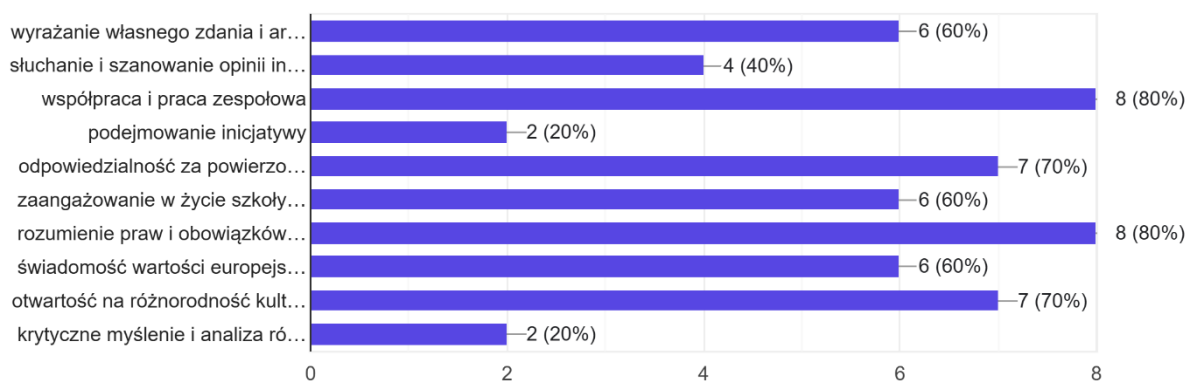
Wyrażanie własnego zdania i argumentowanie	6	60%
Zaangażowanie w życie szkoły	6	60%
Świadomość wartości europejskich	6	60%
Słuchanie i szanowanie opinii innych	4	40%
Podejmowanie inicjatywy	2	20%
Krytyczne myślenie i analiza różnych perspektyw	2	20%

Najsilniej zaznaczyły się dwa obszary - współpraca oraz rozumienie praw i obowiązków, wskazane przez 80% nauczycieli.

Na drugim poziomie znalazły się odpowiedzialność i otwartość na różnorodność kulturową - po 70%.

Które z poniższych kompetencji, Pani/Pana zdaniem, rozwinęły się u uczniów najbardziej w wyniku działań projektowych? Można zaznaczyć maksymalnie 4 odpowiedzi.

10 odpowiedzi

Wyniki pokazują więc, że **projekt rozwijał kompetencje obywatelskie przede wszystkim poprzez działanie, współpracę i kontakt z różnorodnością, a nie wyłącznie poprzez zdobywanie wiedzy.**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

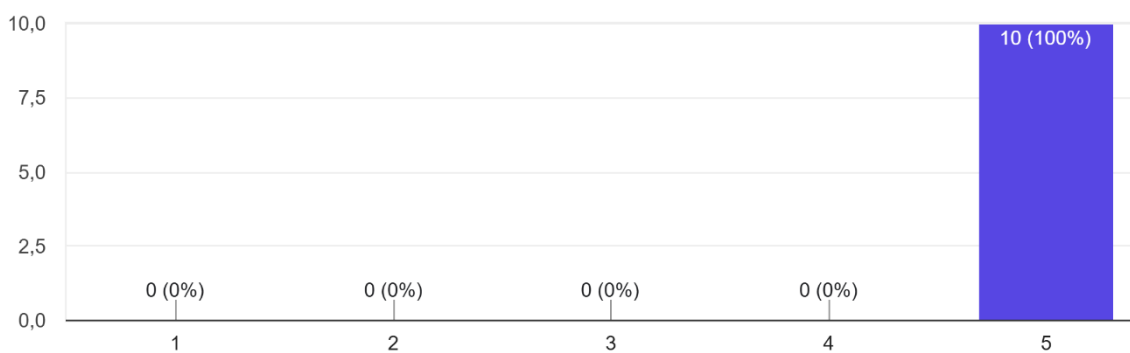
9. Znaczenie Tygodnia Edukacji Obywatelskiej

Szczególnie jednoznaczne wyniki uzyskano w odniesieniu do Tygodnia Edukacji Obywatelskiej.

100% nauczycieli oceniło jego wpływ na aktywność i zaangażowanie uczniów na poziomie 5.

Jak ocenia Pani/ Pan wpływ Tygodnia Edukacji Obywatelskiej na aktywność i zaangażowanie uczniów?

10 odpowiedzi

Tydzień Edukacji Obywatelskiej można zatem uznać za ważny element procesu upowszechniania rezultatów projektu i jednocześnie praktycznego wykorzystania doświadczeń zdobytych podczas mobilności.

Działania prowadzone w ramach tygodnia pozwoliły przenieść doświadczenia projektowe poza grupę bezpośrednich uczestników mobilności i stworzyć możliwość zaangażowania większej liczby uczniów.

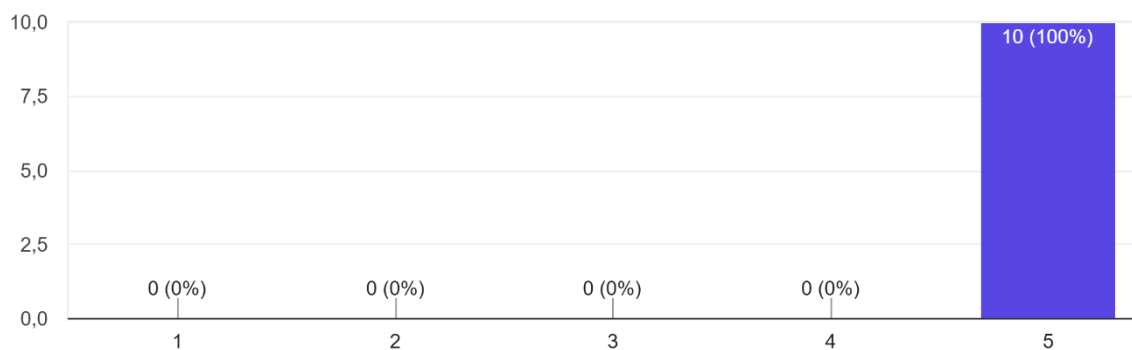
10. Poczucie sprawczości i odpowiedzialności

Na szczególne podkreślenie zasługuje ostatni obszar badania, dotyczący wpływu takich działań jak zaangażowanie uczniów w wizytę nauczycieli z Chorwacji, prezentowanie własnych doświadczeń z mobilności, udział w debatach oraz inne działania projektowe na poczucie sprawczości i odpowiedzialności uczniów. Ponownie 100% nauczycieli wskazało ocenę 5.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Czy takie działania jak zaangażowanie uczniów w wizycie nauczycieli z Chorwacji, prezentowanie własnych doświadczeń z mobilności, udział w debatach...winąć poczucie sprawczości i odpowiedzialności?
10 odpowiedzi

Jest to bardzo mocny rezultat, ponieważ pokazuje, że nauczyciele dostrzegli nie tylko rozwój konkretnych umiejętności, ale również zmianę w sposobie funkcjonowania uczniów - większe poczucie, że ich działania mają znaczenie i mogą wpływać na otaczającą ich społeczność.

Wnioski końcowe

Analiza ankiety nauczycieli wskazuje na jednoznacznie pozytywny wpływ działań projektowych na rozwój kompetencji obywatelskich uczniów.

We wszystkich kluczowych obszarach zdecydowana większość odpowiedzi znalazła się na najwyższym poziomie. W sześciu obszarach aż 100% nauczycieli przyznało ocenę 5, natomiast w pozostałych dwóch pytaniach średnie wyniki wyniosły 4,9 i 4,8.

Najważniejsze zaobserwowane rezultaty obejmują:

- wzrost zainteresowania tematyką obywatelską,
- lepsze rozumienie praw i obowiązków,
- większą gotowość do wyrażania własnego zdania i argumentowania,
- większą otwartość na odmienne opinie i poglądy,

Dofinansowane przez Unię Europejską

- rozwój umiejętności współpracy,
- większą aktywność na rzecz klasy i szkoły,
- wzrost gotowości do podejmowania inicjatywy,
- rozwój odpowiedzialności za powierzone zadania,
- większą otwartość na różnorodność kulturową,
- wzmocnienie poczucia sprawczości i odpowiedzialności uczniów.

Podsumowując, z perspektywy nauczycieli projekt doprowadził do wyraźnego przesunięcia akcentu z „uczeń wie” na „uczeń działa”.

Uczniowie nie tylko zwiększyli zainteresowanie tematyką obywatelską, ale - w ocenie nauczycieli - zaczęli aktywniej współpracować, podejmować odpowiedzialność, wyrażać własne stanowisko, uczestniczyć w życiu społeczności i dostrzegać znaczenie własnego działania.

Wnioski te bardzo dobrze korespondują z założeniami projektu „Szkoła gotowa na przyszłość”, ponieważ pokazują, że rozwój kompetencji obywatelskich odbywał się przede wszystkim poprzez doświadczenie, działanie, współpracę i realne uczestnictwo w życiu społeczności szkolnej i europejskiej.

Materiał źródłowy: ankiety ewaluacyjne nauczycieli uczestniczących w projekcie Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026, obejmujące ich spostrzeżenia i wnioski z działań, których głównym odbiorcą byli uczniowie Szkoły Podstawowej nr 38 w ZSO 5 w Sosnowcu.

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

EWALUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

CZĘŚĆ 3: MOBILNOŚCI INDYWIDUALNE NAUCZYCIELI

Projekt Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

*Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr
5 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu*

KLUCZOWY WNIOSEK

**Projekt skutecznie odpowiedział na potrzeby uczestników, a zrealizowane działania
przełożyły się na osiągnięcie zakładanych celów i trwały rozwój kompetencji
uczestników.**

1. Ocena procesu rekrutacji i przygotowania do mobilności

Ocena etapu przygotowawczego **była jednoznacznie pozytywna**. 100% respondentów uznało, że informacje dotyczące udziału w projekcie, zasady i kryteria rekrutacji oraz przebieg procesu były jasne i przejrzyste. Również wszyscy badani potwierdzili otrzymanie wystarczających informacji organizacyjnych przed wyjazdem.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Część 1. Rekrutacja do projektu. Czy proces rekrutacji przebiegał w sposób przejrzysty i sprawiedliwy?

18 odpowiedzi

Część 1. Rekrutacja do projektu. Czy przed rozpoczęciem mobilności otrzymałeś/aś wystarczającą ilość informacji dotyczących jej organizacji i wymagań?

18 odpowiedzi

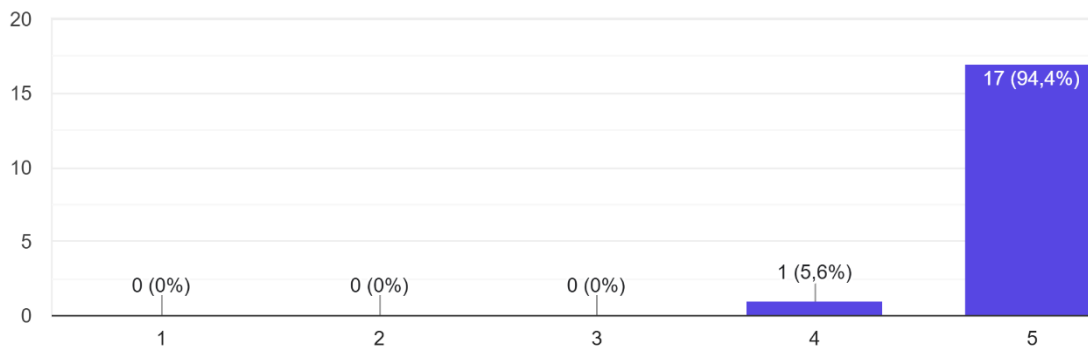

Bardzo wysoko oceniono przygotowanie językowe – 94,4% osób przyznało ocenę 5, a 5,6% ocenę 4. Identyczny rozkład odpowiedzi dotyczył wpływu przygotowania językowego na zwiększenie pewności siebie podczas mobilności.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Część 2. Przygotowanie językowe. W jakim stopniu przygotowanie językowe zwiększyło Twoją pewność siebie w komunikowaniu się podczas mobil...ie zwiększyło, 5 - zdecydowanie się zwiększyło/ 18 odpowiedzi

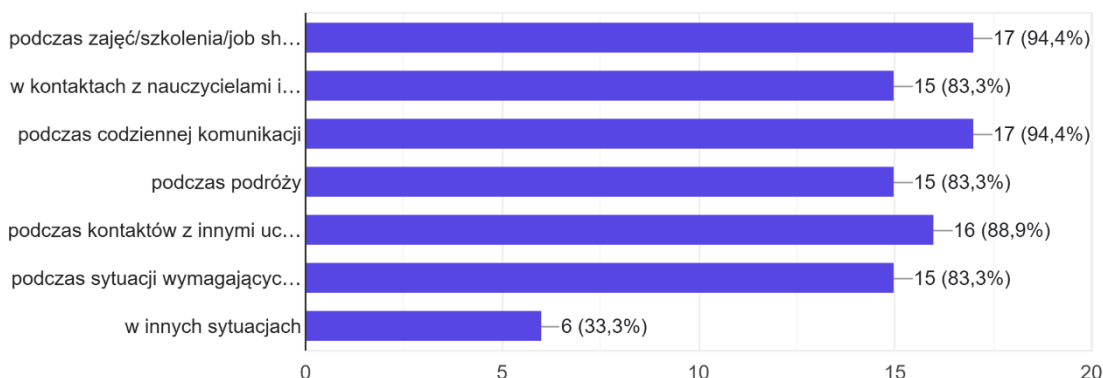

2. Rozwój kompetencji językowych i kulturowych

Wpływ mobilności na rozwój kompetencji językowych został oceniony pozytywnie przez 100% uczestników. Język obcy był wykorzystywany przede wszystkim podczas zajęć/szkoleń (94,4%), codziennej komunikacji (94,4%), kontaktów z innymi uczestnikami (88,9%), podróży oraz sytuacji zawodowych i komunikacyjnych (po 83,3%).

Część 2. Przygotowanie językowe. W jakich sytuacjach podczas mobilności wykorzystywałeś/aś język obcy? Możesz wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

18 odpowiedzi

Dofinansowane przez Unię Europejską

Również przygotowanie kulturowe oceniono bardzo wysoko – wszyscy uczestnicy uznali, że otrzymali wystarczające informacje o kraju przyjmującym, a 100% respondentów wskazało, że udział w mobilności zwiększył ich otwartość na inne kultury, style życia i sposoby pracy.

Część 3. Przygotowanie kulturowe. Czy udział w mobilności wpłynął na Twoją otwartość na inne kultury, style życia i sposoby pracy?

18 odpowiedzi

3. Organizacja i przebieg mobilności

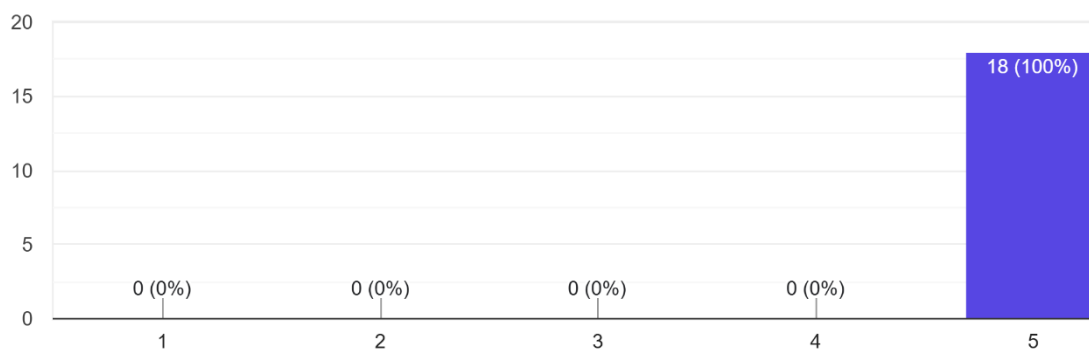
Ten obszar uzyskał najwyższe możliwe oceny. Wszystkich 18 nauczycieli (100%) przyznało ocenę 5 zarówno organizacji mobilności, transportu i zakwaterowania, jak i programu merytorycznego. 100% respondentów uznało również, że program odpowiadał założeniom projektu, informacje organizacyjne były przekazywane na czas, a uczestnicy otrzymali odpowiednie wsparcie zarówno ze strony organizacji wysyłającej, jak i przyjmującej.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Część 4. Organizacja i przebieg mobilności. Jak oceniasz ogólną organizację mobilności? /skala: 1 - bardzo źle, 5 - bardzo dobrze/

18 odpowiedzi

Część 4. Organizacja i przebieg mobilności. Czy podczas mobilności miałeś/aś zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony organizacji wysyłającej?

18 odpowiedzi

Dofinansowane przez Unię Europejską

Część 4. Organizacja i przebieg mobilności. Czy podczas mobilności miałeś/aś zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony organizacji przyjmującej?

18 odpowiedzi

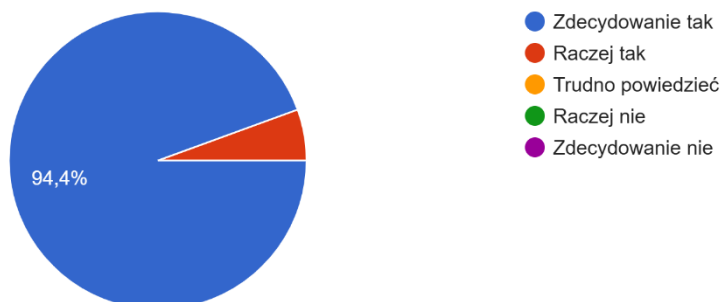

4. Wpływ mobilności na przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu

Wyniki wskazują na bardzo wyraźny pozytywny efekt projektu w obszarze dobrostanu zawodowego. Aż 94,4% uczestników zdecydowanie lepiej rozumie przyczyny i mechanizmy wypalenia zawodowego oraz lepiej rozpoznaje jego sygnały u siebie. Pozostali respondenci również ocenili ten wpływ pozytywnie.

Część 6. Wpływ mobilności na przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Czy dzięki udziałowi w projekcie lepiej rozumiesz przyczyny i mechanizmy prowadzące do wypalenia zawodowego?

18 odpowiedzi

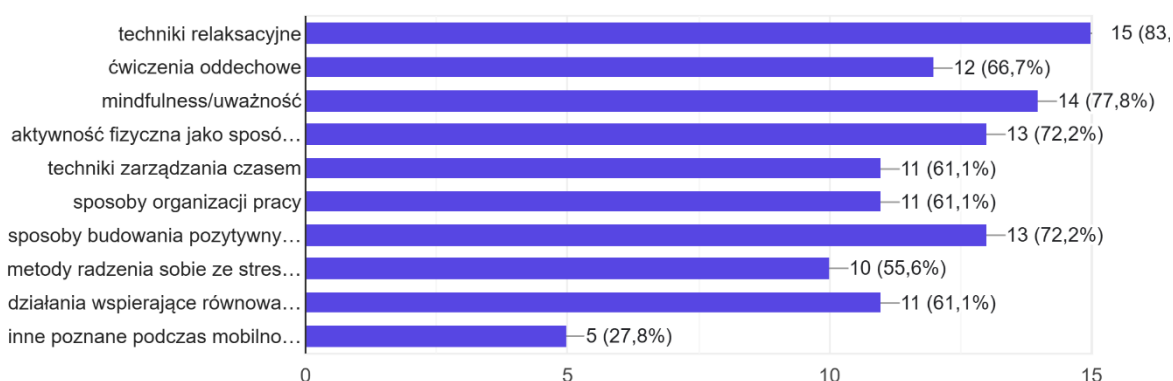
Wszyscy uczestnicy deklarowali poznanie nowych sposobów dbania o dobrostan

Dofinansowane przez Unię Europejską

i równowagę psychiczną. Najczęściej wskazywano: techniki relaksacyjne (83,3%), mindfulness / uważność (77,8%), aktywność fizyczną (72,2%) oraz sposoby budowania pozytywnego nastawienia (72,2%).

Część 6. Wpływ mobilności na przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Które z poznanych podczas projektu metod lub działań zamierzasz w...wym? Możesz wybrać więcej niż jedną odpowiedź.
18 odpowiedzi

5. Wykorzystanie i upowszechnianie rezultatów

100% nauczycieli deklaruje wykorzystywanie wiedzy i umiejętności zdobytych podczas mobilności w swojej pracy. Szczególnie istotne jest dzielenie się rezultatami z innymi nauczycielami - wskazało je 94,4% respondentów.

Część 7. Wykorzystanie i upowszechnianie rezultatów. Czy po zakończeniu mobilności wykorzystujesz zdobytą wiedzę i umiejętności w swojej pracy?
18 odpowiedzi

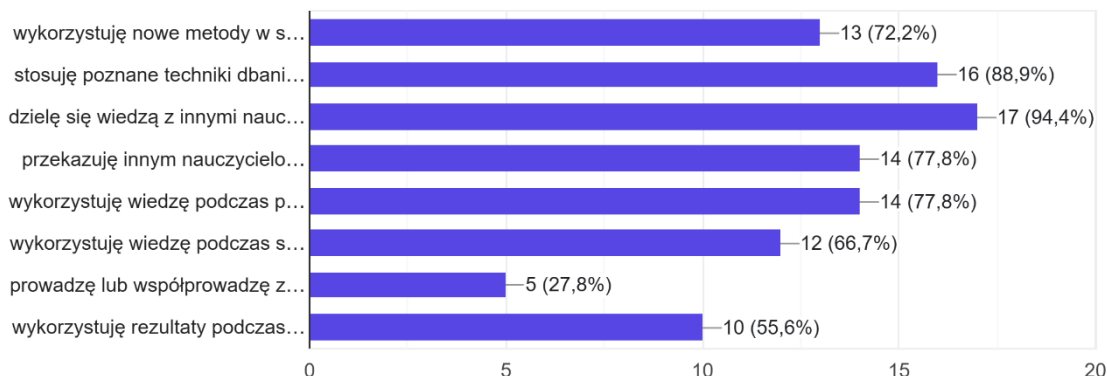

Dofinansowane przez Unię Europejską

Rezultaty są również upowszechniane poprzez prezentacje (94,4%), rozmowy i konsultacje z innymi osobami (83,3%), przekazywanie materiałów i dobrych praktyk oraz udział w wydarzeniach związanych z Erasmus+.

Część 7. Wykorzystanie i upowszechnianie rezultatów. W jaki sposób wykorzystujesz rezultaty mobilności? Możesz wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

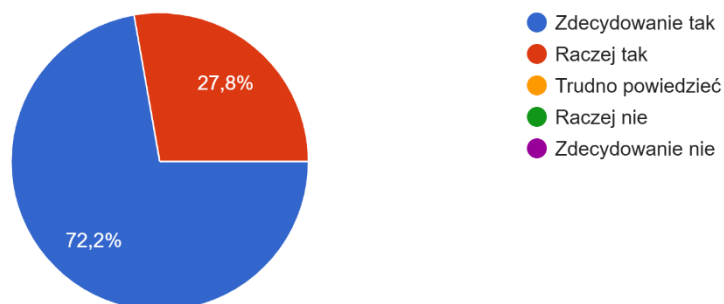
18 odpowiedzi

72,2% badanych uważa, że rezultaty ich mobilności są wykorzystywane również przez inne osoby w szkole, natomiast 27,8% odpowiedziało „raczej tak”. Oznacza to, że efekt projektu wykracza poza bezpośrednich uczestników.

Część 7. Wykorzystanie i upowszechnianie rezultatów. Czy uważasz, że rezultaty Twojej mobilności są wykorzystywane również przez inne osoby w szkole?

18 odpowiedzi

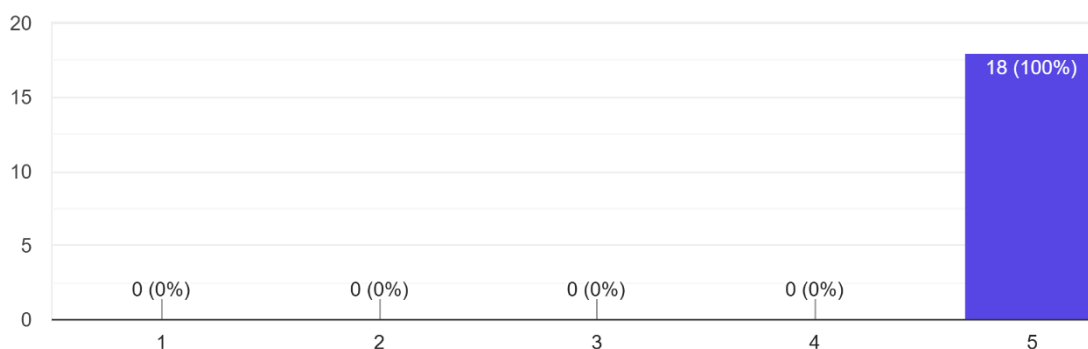

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

6. Ogólna ocena projektu i jego wpływu

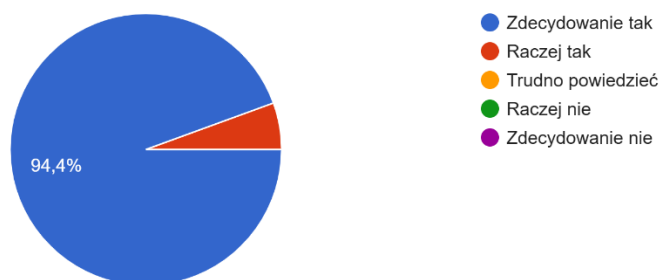
Ocena końcowa jest jednoznacznie bardzo wysoka. Wszyscy uczestnicy (100%) ocenili swój udział w projekcie na 5/5, uznali go za wartościowe doświadczenie zawodowe i osobiste oraz poleciliby udział w podobnym projekcie innym nauczycielom.

Część 8. Ocena i ogólne zadowolenie W jakim stopniu mobilność spełniła Twoje oczekiwania? /Skala: 1 - zdecydowanie nie spełniła, 5 - zdecydowanie spełniła/
18 odpowiedzi

94,4% uczestników zdecydowanie chciałoby wziąć udział w kolejnej mobilności, a 5,6% odpowiedziało „raczej tak”. Wszyscy badani ocenili również spełnienie swoich oczekiwań na 5/5 oraz wpływ projektu na własny rozwój zawodowy na 5/5.

Część 8. Ocena i ogólne zadowolenie Czy chciał(a)byś wziąć udział w kolejnej mobilności Erasmus+?
18 odpowiedzi

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Wnioski końcowe

Badanie wskazuje na bardzo wysoką skuteczność i jakość realizacji mobilności nauczycieli. **Projekt spełnił zarówno założenia organizacyjne, jak i edukacyjne. Uczestnicy szczególnie wysoko ocenili organizację, przygotowanie językowe i kulturowe, wsparcie podczas mobilności oraz możliwość zdobycia nowych kompetencji.**

Najważniejszym rezultatem jakościowym jest **widoczny wpływ mobilności na rozwój zawodowy, kompetencje językowe i międzykulturowe oraz dobrostan nauczycieli i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.** Jednocześnie rezultaty są wykorzystywane w codziennej pracy i przekazywane innym nauczycielom, co świadczy o trwałości i szerszym oddziaływaniu projektu na społeczność szkolną.

Materiał źródłowy: ankiety ewaluacyjne nauczycieli uczestniczących w mobilnościach edukacyjnych realizowanych w ramach projektu Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026.

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

EWALUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

CZĘŚĆ 4: MOBILNOŚCI INDYWIDUALNE NAUCZYCIELI – ANALIZA WYPOWIEDZI OTWARTYCH NAUCZYCIELI – DOŚWIADCZENIA I REZULTATY MOBILNOŚCI

Projekt Erasmus+ 2025-1-PL01-KA121-SCH-000331026

*Szkoła Podstawowa nr 38 im. Tadeusza Kościuszki w Zespole Szkół Ogólnokształcących
nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi w Sosnowcu*

Analiza wypowiedzi otwartych nauczycieli – doświadczenia i rezultaty mobilności

Wypowiedzi otwarte nauczycieli stanowią wartościowe uzupełnienie wyników ankiety ilościowej. Pokazują, że udział w mobilnościach był postrzegany nie tylko jako forma doskonalenia zawodowego, ale jako doświadczenie, które wpłynęło również na dobrostan nauczycieli, ich motywację, relacje w zespole oraz otwartość na nowe doświadczenia i różnorodność kulturową.

1. Rozwój umiejętności przeciwdziałania stresowi i wypaleniu zawodowemu

W wypowiedziach uczestniczek kursów dotyczących dobrostanu i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu bardzo wyraźnie pojawia się przekonanie, że poznane podczas mobilności techniki mogą być wykorzystywane w codziennej pracy.

Nauczycielki wskazywały przede wszystkim na znaczenie krótkich, możliwych do zastosowania w ciągu dnia technik: ćwiczeń oddechowych, pauz, uważności oraz mikroregeneracji. Szczególnie istotna była zmiana podejścia do stresu – nie tylko reagowanie w sytuacji kryzysowej, ale świadome zapobieganie narastaniu napięcia.

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

„Kurs pozwolił dostrzec, że krótkie techniki (np. ćwiczenia oddechowe, pauzy w ciągu dnia, chwile uważności) realnie wpływają na poziom stresu, jeśli są stosowane regularnie, a nie tylko w kryzysie.”

Uczestniczki zwróciły również uwagę na rozwój samoświadomości i umiejętność wcześniejszego rozpoznawania sygnałów przeciążenia:

„Stałyśmy się bardziej świadome sygnałów płynących z ciała (...) co pozwala na wcześniejszą relaksację.”

Ważnym rezultatem okazało się także poznanie sposobów zmiany perspektywy wobec własnych myśli i trudnych sytuacji oraz ograniczenia presji związanej z dążeniem do perfekcji.

2. Wzmocnienie współpracy i relacji w zespole

Wypowiedzi nauczycieli pokazują, że mobilności miały również znaczenie dla integracji zespołu. Wspólne doświadczenie wyjazdu, udział w szkoleniach, wymiana doświadczeń i funkcjonowanie w międzynarodowym środowisku sprzyjały budowaniu bliższych relacji między uczestnikami.

Jedna z grup podkreśliła wprost:

„Kurs miał też duży wpływ na budowanie naszych relacji z koleżankami ze szkoły i pomógł zbudować zgrany zespół.”

W kontekście działań dotyczących przeciwdziałania wypaleniu szczególnie ważne jest dostrzeżenie roli wsparcia społecznego. Nauczycielki wskazywały, że dobra komunikacja, możliwość dzielenia się doświadczeniami i wsparcie zespołu mogą ograniczać ryzyko przeciążenia zawodowego.

3. Nowa perspektywa na własną pracę i wzrost motywacji

Dofinansowane przez Unię Europejską

Kolejnym powtarzającym się motywem jest możliwość oderwania się od codziennej rutyny i spojrzenia na własną pracę z innej perspektywy.

Uczestniczki mobilności podkreślały, że wyjazdy pozwoliły im odzyskać energię, zwiększyły motywację do dalszego rozwoju i skłoniły do refleksji nad własnym funkcjonowaniem zawodowym.

Jak zauważyli uczestnicy kursu w Sewilli:

„(...) spojrzenia na własną pracę z nowej perspektywy, co wzmocniło naszą motywację, otwartość, poczucie zawodowej energii oraz umiejętność radzenia sobie z zagrożeniem wypaleniem zawodowym.”

Z kolei uczestniczki job shadowing w Rijece wskazały na:

„(...) zwiększenie motywacji do dalszego rozwoju zawodowego i poszukiwania nowych metod pracy.”

Wypowiedzi te wskazują, że mobilność nie kończyła się na zdobyciu nowych informacji. Stawała się impulsem do refleksji nad własną praktyką zawodową i poszukiwania nowych rozwiązań.

4. Rozwój kompetencji zawodowych poprzez obserwację innych systemów edukacyjnych

Szczególnie wyraźnie widać to w wypowiedzi uczestniczek job shadowing w Turcji. Obserwacja pracy nauczycieli w innym kraju pozwoliła im dostrzec zarówno różnice, jak i podobieństwa w organizacji procesu edukacyjnego oraz relacjach z uczniami.

Uczestniczki zwróciły uwagę m.in. na:

- budowanie atmosfery wzajemnego szacunku i współpracy,
- aktywne angażowanie uczniów w lekcje,
- wykorzystywanie nowoczesnych technologii,

Dofinansowane przez Unię Europejską

- różnice kulturowe w podejściu do ucznia,
- odmienne sposoby organizacji zajęć.

Jak podsumowały:

„Miałyśmy możliwość obserwowania pracy nauczycieli oraz funkcjonowania szkoły w innym kraju, co pozwoliło spojrzeć na edukację z nowej perspektywy.”

Mobilność przyczyniła się również do rozwoju elastyczności i samodzielności:

„Pobyt w Turcji nauczył nas większej elastyczności, samodzielności i umiejętności odnajdywania się w nowych sytuacjach.”

5. Rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych

Ważnym, powtarzającym się rezultatem wszystkich mobilności międzynarodowych była możliwość praktycznego wykorzystania języka angielskiego oraz kontaktu z osobami reprezentującymi różne kultury.

Uczestniczki job shadowing w Turcji podkreśliły:

„Dzięki temu rozwinęliśmy swoje kompetencje językowe, umiejętność pracy międzynarodowym środowisku oraz otwartość na różnorodność kulturową.”

Podobne doświadczenia wskazały uczestniczki mobilności w Rijece, które zwróciły uwagę na rozwój umiejętności komunikacyjnych w języku angielskim oraz poszerzenie horyzontów w rozwoju osobistym i zawodowym.

Międzynarodowy charakter mobilności był więc nie tylko wartością dodatkową, ale jednym z istotnych elementów procesu uczenia się. Kontakt z nauczycielami z innych krajów umożliwił wymianę doświadczeń, poznanie innych perspektyw i rozwijanie otwartości na różnorodność.

6. Wartość osobista i kulturowa mobilności

Dofinansowane przez Unię Europejską

W wypowiedziach nauczycieli wyraźnie pojawia się także osobisty wymiar uczestnictwa w projekcie. Mobilność była okazją do poznawania nowych miejsc i kultur, ale również do refleksji nad sobą i własną pracą.

Uczestniczki kursu w Ponta Delgada podkreśliły, że szkolenie było wartościowe:

„(...) zarówno pod względem zawodowym, jak i osobistym.”

Natomiast uczestniczki kursu w Ferragudo wskazały, że pobyt:

„(...) skłonił nas do refleksji nad własnym dobrostanem i dostarczył wielu rozwiązań, które możemy wykorzystać zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym.”

Oznacza to, że efekty mobilności wykraczały poza bezpośredni kontekst zawodowy i obejmowały również sferę osobistego dobrostanu oraz jakości życia.

Podsumowanie wypowiedzi otwartych

Analiza wypowiedzi nauczycieli pokazuje, że mobilności Erasmus+ były doświadczeniem wielowymiarowym. Ich rezultatem było nie tylko zdobycie nowej wiedzy i poznanie nowych metod pracy, ale również **wzmocnienie dobrostanu, wzrost motywacji zawodowej, rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych, większa otwartość na nowe perspektywy oraz budowanie relacji w zespole.**

Szczególnie istotne jest to, że nauczyciele wskazują na możliwość **praktycznego wykorzystania zdobytych doświadczeń.** Poznane techniki przeciwdziałania stresowi mogą być stosowane w codziennej pracy, a obserwowane rozwiązania edukacyjne stanowią inspirację do dalszego rozwoju warsztatu nauczycielskiego.

Wypowiedzi otwarte potwierdzają zatem, że projekt przyniósł rezultaty zarówno na poziomie **indywidualnym, zawodowym, jak i zespołowym.**

Najpełniej oddaje to refleksja uczestników kursu w Sewilli:

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

„Podróżując, uczymy się świata, spotykając ludzi, uczymy się siebie, a dzieląc się wiedzą nadajemy temu wszystkiemu sens.”

To właśnie ten wielowymiarowy charakter doświadczenia – **uczenie się, refleksja, wymiana doświadczeń i dzielenie się zdobytą wiedzą** – stanowi jeden z najważniejszych rezultatów zrealizowanych mobilności.

Materiał źródłowy: refleksje i spostrzeżenia nauczycieli zawarte w prezentacjach podsumowujących zakończone mobilności.